

NdB ČINOHRA 2024/2025

V sezoně 2024/2025 připraví Činohra Národního divadla Brno deset premiér. Šest v Mahenově divadle (z toho dvě monodramata na Malé scéně) a čtyři v Redutě.

Novou tvář souboru bude Anna Čonková, která k nám přichází z ostravské Komorní scény Aréna. Poprvé ji diváci uvidí v redutní inscenaci Like Lovers Do (Paměti Medúzy), hned poté začne zkoušet postavu Mariny Litviněnkové v mahenkovské inscenaci Vlastenců.

Soubor Činohry čekají v této sezoně dva prestižní zájezdy. 5. a 6. listopadu odehraje v izraelském národním divadle Habima v Tel Avivu Havlovu Ztíženou možnost soustředění.

A s Čapkovou Matkou odlétá do Japonska, aby tam 28. 5. až 1. 6. 2025 odehrála šest představení v Tokiu a 4. a 5. 6. 2025 čtyři představení v Ósace.

Sivan Ben Yishai
Like Lovers Do (Paměti Medúzy)
Překlad: Barbora Schnelle
Režie: Aminata Keita

Zpívání milencům

Medúza byla v řeckém mýtu potrestaná za znásilnění, jehož se na ní dopustil bůh Poseidon. Zdá se to nelogické, ale je to tak. V posledních letech slouží mýtus umělcům po celém světě jako látka, skrze níž se dá hovořit o sexualizovaném násilí a násilí v partnerských vztazích, a stejně se motivu medúzy chápe i dramatička německojazyčného prostoru a izraelských kořenů, Sivan Ben Yishai (*1978). Like Lovers Do (Paměti Medúzy) z roku 2021 je analýzou mileneckých vztahů v naší době – pokřivených traumaty a vzorci plnými násilí i děděnými představami o mužskoženském zápolení. Co očekáváme od milostných vztahů v nevinném věku před pubertou a prvními bolestnými zkušenostmi? A jak a proč se potom stane, že realita nemůže odpovídat vysněným představám? A co kdyby to tenkrát v řeckém mytickém světě dopadlo jinak a Medúza místo útěku do chrámu vzala do ruky nůž? Sivan Ben Yishai je hvězda současné německé dramatiky, její texty jsou pravidelně uváděné v Maxim Gorki Theatre, kde také působí jako domácí autorka a režisérka. Její apelativní přístup k divadlu, v němž snoubí velkou míru autenticity s uměleckou vytříbeností – a především snahou promluvit napřímo a bez servítek o podstatných jevech v evropské společnosti, je skutečným úkazem. Režie Aminaty Keita se bude opírat mimo samotný text, který oplývá neobvyklou silou, také o výraznou hudbu a choreografii, v divadle Reduta se chystá napůl koncert, napůl standup; napůl zpověď, napůl revoluce.

Česká premiéra: 4. října 2024 v divadle Reduta

UPOZORNĚNÍ: Inscenace obsahuje popis sexualizovaného násilí.

Inscenace je určena pro diváky od 16 let.

Karel Čapek, Josef Čapek
Ze života hmyzu
Režie: Štěpán Pácl
Texty písní: Robin Král

„Já nechci nikoho napravovat. Ani hmyz, ani člověka. Já se jen dívám.“

Zábavné putování hmyzí říší, světem motýlů, chrobáků, cvrčků, lumků, mravenců a jepic, kdy se stvoření, často tak krásná na pohled, pod autorským mikroskopem bratří Čapků ukazují jako docela přízemní živočichové, netoužící po ideálech, ale po těch nejnižších potřebách, je koncepčně v nové inscenaci Činohry NdB (Štěpán Pácl a Milan Šotek) uchopeno jako komediální revue s písněmi a tancem.

Autorem hudby je Českým lvem a Cenami divadelní kritiky oceněný Jakub Kudláč, původní písňové texty pro tuto inscenaci píše úspěšný (nejen) v oblasti dětské poezie Robin Král. Neoddělitelnou a velmi vděčnou součástí inscenace je také pohybové ztvárnění hmyzích pohybů, které v mnohém připomínají tanec. Proto jsme ke spolupráci oslovili vynikající tanečnici Andreu Opavskou, aby společně s našimi herci obohatila inscenaci o taneční prvky.

Autorem scény i kostýmů je scénograf, herec a umělecký ředitel Divadla Spejbla a Hurvínka David Janošek, jehož předchozí scénografické práce slaví úspěch např. v divadle Reduta (*Ztížená možnost soustředění*) či v Janáčkově divadle (*Ferda mravenec, Veselá vdova, La Bohéme*). Inscenaci společně s režisérem Štěpánem Páčlem pro tuto inscenaci vytvořili i tentokrát velmi atraktivní a působivou výpravu.

Na motýlí přelétavost, chrobáčí schránčlivost, mravenčí bojovnost, jepičí tanec a mnoho dalšího se můžete těšit už nyní. 102 let po své světové premiéře na jevišti Mahenova divadla se světoznámá komedie bratří Čapků vrátí na stejné jeviště již 11. října 2024.

Ferdinand von Schirach
Děšť
Překlad: Ondřej Šebesta
Režie: Vít Kořínek

Jsou rány, ze kterých se nikdy úplně nesebereme.

Kdo je hlavní hrdina hry *Děšť*? Spisovatel. Spisovatel, který už sedmnáct let nic nenapsal. To číslo není náhoda: před sedmnácti lety předčasně zemřela jeho žena. Celou dobu strávil v ústraní. Každé ráno usedal za stůl ve své pracovně, ale už nikdy nic nenapsal. O čem taky? O životě? S tím nechce mít nic společného! Co je to vlastně za věc, ten život, když mu jedinou bytost, se kterou se cítil opravdu naživu, po pouhých pár měsících soužití nadobro vzal?

Po sedmnácti letech mu ale život zabuší na dveře ve formě předvolání k soudu. Má zasedat jako porotce v případě mladého muže, který v afektu zabil svou ženu nožem.

Případ jeho nejbolestivější ránu zase otevírá. Bude schopen soudit muže nestranně, nebo se na něm za nespravedlnost života pomstí?

Ferdinand von Schirach (*1964), jeden z nejuznávanějších současných německých dramatiků, se brněnskému publiku představil svou proslulou hrou Teror. Jeho nejnovější hru Déšť (2023) o velkém dramatu jednoho muže a o obtížnosti přijetí života se všemi jeho těžkostmi uvede činohra NdB v komorním prostoru na Malé scéně Mahenova divadla.

Česká premiéra: 2. prosince 2024 na Malé scéně Mahenova divadla

Tomáš Svoboda
Brněnské metro
Režie: Tomáš Svoboda

V Brně jede metro leda do zasnění

V nejmenovaném brněnském vykřičeném domě zemře dirigent Janáčkovy opery – aby se tak řeklo in flagranti. Vzhledem k této zásadní okolnosti jeho skonu není divu, že si nestačil uzavřít své světské záležitosti – a aby vše řádně dokončil, vydá se na cestu podsvětím. Přesněji podzemím. Konkrétně brněnským metrem.

Metro si přijede pro Petra Bohatého, hlavní postavu crazy komedie, kterou speciálně pro Činohru NdB napsal dramatik a režisér Tomáš Svoboda. Jedná se o crazy komedii, tedy komedii bláznivou, a to nikoliv jen pro nedostatek jiných žánrových pojmenování – v brněnském metru dojde i na setkání s mnoha významnými osobnostmi, ať už zesnulými (jako jsou například bratřenci Kunderové), nebo velmi živými: jde patrně o první divadelní hru, v níž coby fiktivní postava vystupuje známá divadelní režisérka Daniela Špínar.

Tomáš Svoboda (*1971) je český divadelní a filmový režisér a scénárista. Je znám svými fantaskními náměty – za všechny jmenujme film Indián s Karlem Rodenem v hlavní roli – a velmi autorsky pracuje i při inscenování klasických titulů (jako jsou například ostravské inscenace Hoří, má panenka nebo Goldoni po ostravsku). Pro svou „brněnskou hru“ si Svoboda zvolil radikální aktualizaci středověké morality Kdokoliv, z níž vychází a s níž sdílí styčné body, avšak, jak je patrné z výše napsaného, přepracování je natolik důkladné, že se středověkem nemá společného nic... a jak to je s morálním rozměrem hry, v níž dovede podsvětí průvodce opít pozemšťana lusknutím prstů? To už je ponecháno k posouzení laskavému diváku.

Světová premiéra: 6. prosince 2024 v divadle Reduta

Peter Morgan

Vlastenci

Překlad: Michael Žantovský

Režie: Jakub Šmíd

... a zrodí se diktátor.

Svět od prezidenta Jelcina očekával, že do Ruska přivede svobodu a demokracii. Místo toho skončil jako nemohoucí opilec a loutka v rukách superbohatých podnikatelů známých jako oligarchové. Teď se ale jeho druhé funkční období blíží ke konci a jemu i oligarchům hrozí, že kvůli korupčním skandálům skončí před soudem. Chtějí zachránit sebe i své výnosné podnikání, musí oligarchové rychle najít vhodného Jelcinova nástupce. Někoho, s kým budou moct snadno manipulovat a kdo jim zaručí beztrestnost. Boris Berezovskij, mediální magnát a nejmocnější z oligarchů, si myslí, že takového muže našel: je jím Vladimir Vladimirovič Putin. Berezovskému se podaří nemožné a z naprosto neznámého šéfa tajné policie Putina v průběhu několika měsíců udělá nejdřív premiéra, a potom i prezidenta. Brzy se ale přesvědčí, jak se v Putinovi mýlil. Člověk, který měl být jeho loutkou, se touží stát neomezeným vládcem Ruska i celé východní Evropy a začíná systematicky likvidovat každého, kdo mu stojí v cestě. Berezovskij se ocitá v pozici nepravděpodobného hrdiny: jedině on může před Putinem zachránit nesmělé zárodky ruské demokracie. Spolu s bývalým tajným agentem Litviněnkem, který má důkazy o Putinových nekalých praktikách, se pokoušejí vyburcovat Rusy i západní státy k odporu proti nastupujícímu diktátorovi. Autor hry Peter Morgan (*1963) se ve své tvorbě opakovaně věnoval osudům britské panovnické rodiny: zaujal např. scénářem k filmu Královna v hlavní roli s Helen Mirrenovou, skvělou konverzační hrou Audience u královny, anebo oceňovaným seriálem Koruna. Ve své nejnovější hře si klade otázku, jak je možné, že západ Putinův vzestup zaspal, a předkládá divákům fascinující sondu do mentality národa, který téměř jednomyslně podporuje krvavou a ničím nevyprovokovanou válku na Ukrajině.

Česká premiéra: 10. ledna 2025 v Mahenově divadle

Olga Šubrtová, Martin Glaser

Mešita

Režie: Martin Glaser

Nekorektní komedie o srážce s blbostí.

Nabídka obrovského sponzorského daru od zahraničního investora obci výměnou za povolení postavení mešity vyvolá v malé jihomoravské vesnici bouřlivý spor. A to je ještě ve hře pár podmínek, které i u doposud kultivovaných občanů otevrou stavidla a ti se neváhají předhánět v totálních nehoráznostech. Není pochyb – vědecká teorie o tom, že veškerá kultivovanost moderního člověka je pouhá slupka, pod kterou dřímá srdce neandrtálce, se v téhle malebné vesničce potvrzuje. Možná by bylo lepší vzhledem k obecně přijímanému imperativu korektnosti některé věci v divadle raději neukazovat.

A možná ne. Jak řekl jeden z tvůrců, satirický dvouměsíčník Česká soda by už dneska neprošel. Tak uvidíme, jestli projde Mešita!

Světová premiéra: 28. února 2025 v divadle Reduta

Alois a Vilém Mrštíkové

Maryša

Režie: Dodo Gombár

Bude to život k utopení.

Maryša nechtěla, Maryšu nutili, Maryša vysvětlovala, Maryše nenaslouchali, Maryša odporovala, Maryšu ponižovali, Maryša se rozhodla: a včil to máte. Jak dovedou rodiče zlámat své vlastní děti? K čemu je život bez možnosti rozhodovat o něm? A jakou cenu je člověk schopen zaplatit, aby se ze špatného života vykoupil? Maryša (1894) bratří Mrštíků, inspirovaná skutečným příběhem z moravské dědiny, zobrazuje tyto nemilosrdné životní otázky obnažené až na kost. Příběh Maryši, Francka a Vávry není jen příběhem z konce předminulého století, ale konstelací vazeb, mocenských a ekonomických zájmů, které o sebe mohou křísnout tehdy jako dnes – a tehdy jako dnes to může mít za následek onen „život k utopení“. Hra je vrcholem českého dramatu devatenáctého století, považováno za možná nejlepší české drama vůbec. Maryša se vrací do Mahenova divadla po více než dvou dekadách – v komorním zpracování v režii oceňovaného režiséra Doda Gombára. Bratři Alois (1861–1925) a Vilém (1863–1912) Mrštíkové svými díly patří do kánonu české literatury, k níž je dobré se za každých časů vracet, Maryša v Mahenově divadle ve vydání z roku 2025 si neklade za cíl oživovat divadelní zvyklosti devatenáctého století, ale představit současnou dívku, která má ve všem pravdu, jenže jí nikdo nenaslouchá a tím jí – jakoby bez ničeho zavinění – všichni zlikvidují život.

Premiéra: 7. března 2025 v Mahenově divadle

Yasmina Reza

Krásná AnneMarie

Překlad: Michal Lázňovský

Režie: Marián Amsler

Zpověď' druhořadé herečky

AnneMarie se dozvěděla o smrti své někdejší přítelkyně a kolegyně, obdivované herečky – a tak se rozhodla uspořádat tiskovou konferenci, na níž k mnoha nekrologům přidá i své vlastní vzpomínky, příběhy, postřehy. Ale dorazí jen jedna novinářka a AnneMarie namísto efektního vzpomínání na přítelkyni (ostatně možná nikdy nezamýšleného) v jediném monologu vykreslí svůj život. Stará žena, sama nepřilíží vzdálená smrti, ve své zpovědi účtuje s divadlem, s hereckou profesí, s lidmi, kteří utvářeli život, a nakonec i se sebou samou. Yasmina Reza (*1959) je nejhranější francouzskou dramatičkou současnosti – diváci NdB mohou její tvorbu znát například z úspěšné inscenace její hry Obraz, její hru Bůh masakru na filmové plátno převedl Roman Polanski. Monodrama Krásná AnneMarie (2020) je dosud její poslední hrou a jedná se o hru neobyčejnou. Zdobí ji autorčin cit pro výstavbu dramatu, stojí však na velké křehkosti a velmi speciální

autenticitě: jedinou postavu, umírající herečku, má hrát starý muž. Díky tomu se na jevišti může zjevit stáří nezatížené genderem. Činohra NdB je pyšná, že má v souboru herce mocného takového úkolu – krásnou AnneMarie ztvární Bedřich Výtisk.

Česká premiéra: 17. dubna 2025 na Malé scéně Mahenova divadla

Simon Stone
Hotel Strindberg
Překlad: Jana Slouková
Režie: Michal Dočekal

Jeden hotel, sedm párů a věčný zápas mezi mužem a ženou.

Jste spokojeni ve vztahu? Po přespání v Hotelu Strindberg už nic nebude jako dřív! V jednom z pokojů se manžel užívá žárlivostí na manželku a napadá ho, že jeho dcera možná vůbec není jeho. Jiný host se nikdy nesmířil s tím, že si jeho životní láska vzala někoho jiného – a když se s ní i s jejím manželem v hotelu náhodou potká, začne plánovat pomstu. Jiná, dlouhá léta šťastně vdaná žena je přesvědčená, že v hotelu zahlédla svého osudového muže z mládí... a najednou má pocit, že její manželství možná nebylo až tak šťastné. Mladé dívce z vedlejšího pokoje vyšel pozitivně těhotenský test. Snaží se to zavolat svému milenci, místo něj se ale celý večer ozývá jen záznamník. Další muž se snaží na poslední chvíli přesvědčit manželku, aby stáhla žádost o rozvod. Co když ale manželka před chvílí viděla, jak od něj z pokoje odchází cizí žena, co bydlí o patro níž? Ubytování jsou zde i mladí novomanželé, kterým se někdo rozhodl zkazit svatební cestu tím, že o muži šíří pomluvy, že v hotelu kouká po jiných ženách. A na recepci se před chvílí zapsal muž v nejlepších letech, který se chystá představit svým dospělým dětem novou snoubenku. Jistý problém by ale mohl být v tom, že jeho nastávající je o čtyřicet let mladší než on – a že se nějak podezřele dobře zná s jeho synem... Noc v Hotelu Strindberg bude dlouhá! Klasik švédské literatury August Strindberg je dramatik manželských a milostných neporozumění a tvrdých zápasů mezi pohlavími. Jeho tvorba měla zásadní vliv mj. i na věhlasného režiséra Ingmara Bergmana. Současný australský autor Simon Stone (*1984) přichází s moderní adaptací jeho nejvýznamnějších her, které spojuje do jedné. Stone dokazuje, že Strindbergovy hry mohou říct mnohé o partnerském soužití muže a ženy v 21. století, a jejich mnohdy drsné příběhy předkládá publiku s citlivostí a až nečekaným smyslem pro humor.

Česká premiéra: 16. května 2025 v Mahenově divadle

Janusz Głowacki
Antigona v Novém Yorku
Překlad a režie: Janusz Klimsza

Radši bez domova než bez hrobu.

Těm třem se splnil sen! Dostali se až do Ameriky! Jenže teď žijí na lavičce v newyorském „Sherwoodu“. Ruský Žid Saša a Polák Bleška hostí ve své detašované „střední Evropě“ Portorikánku Anitu. Řadu ideálů a mravních zásad vzal hlad a mráz, ale když jde o důstojný pohřeb jejich bližního, ještě se přimějí k činu. Tak jako před tisíci lety bájná Antigona, královská dcera, která navzdory státnímu nařízení pohřbila svého bratra „v branách města“. Namísto antických vládců máme tu ovšem tři bezdomovce a jednoho policistu. A mnoho černého humoru, pro který na kothurnech vysoké tragédie nebylo místo. Nejslavnější hru Janusze Głowackého (1938–2017), „polského McDonagha“,

ve svém vlastním kongeniálním překladu zinscenuje matador hereckého divadla Janusz Klimsza, který v Brně bude režírovat vůbec poprvé. Komorní obsazení předních herců Činohry NdB slibuje herecký koncert značky „kvartet pro etnické nástroje“.

Premiéra: 21. května 2025 v divadle Reduta